

VII.531.38.2020.MM

Pan
Marcin Dworczyk
Szef Kancelarii Prezesa Rady
Ministrów

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

Rzecznik Praw Obywatelskich z uwagą śledził zaangażowanie polskich władz w pomoc obywatelom przebywającym poza granicami naszego kraju organizowaną w ramach akcji #LotDoDomu i docenia starania polskich władz, aby zapewnić możliwość powrotu do kraju wszystkim, którzy zgłosili takie zapotrzebowanie. Do Rzecznika wpływa jednak coraz więcej wniosków od obywateli, którzy powrócili do Polski w ramach akcji #LotDoDomu. Wnioskodawcy pytają o możliwość uzyskania zwrotu kosztów poniesionych w związku z zakupem biletów lotniczych w ramach tej akcji. Nagła decyzja o zamknięciu granic spowodowała, że wielu z nich poniosło znaczną szkodę majątkową. Część wnioskodawców wskazuje m.in. na fakt, że poniosła koszty zakupionych wcześniej biletów lotniczych. W niektórych przypadkach dotyczy to lotów organizowanych przez PLL LOT. Wnioskodawcy zwracają również uwagę na stosunkowo wysoką cenę biletów powrotnych. Dla wielu z nich konieczność poniesienia dodatkowych wydatków w wysokości często

kilku tysięcy złotych stanowiła bardzo poważne obciążenie finansowe, szczególnie dotkliwe w obliczu trudnych warunków na rynku pracy, jakie obserwujemy w związku z obowiązującym obecnie stanem epidemii. Wydaje się, że mogło to wpływać na faktyczną dostępność akcji dla niektórych podróżnych, co mogło mieć istotne znaczenie z punktu widzenia prawa do opieki za granicą, o którym mowa w art. 36 Konstytucji RP.

Rzecznik skierował w tej sprawie wystąpienie do Ministerstwa Finansów (kopia w załączeniu). W uzyskanej odpowiedzi (kopia w załączeniu) wskazano, że Program #LotDoDomu jest realizowany przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W związku z czym to Kancelaria Prezesa Rady Ministrów jest właściwa do udzielenia odpowiedzi na pismo Rzecznika. Rzecznik zapoznał się również z odpowiedzią Ministerstwa Spraw Zagranicznych udzieloną na zapytanie poselskie nr 567 pani Poseł Izabeli Leszczyny w sprawie organizacji programu "Lot do domu", w której to odpowiedzi wskazano na przyczyny nieskorzystania z Unijnego mechanizmu ochrony ludności (UCPM). Ministerstwo wskazało, że z programu można było skorzystać jedynie dla lotów pozaeuropejskich. Ministerstwo zwróciło również uwagę, że konieczność podjęcia natychmiastowych działań w związku z zamknięciem utrudniała skorzystanie z czasochłonnej procedury unijnej. Intencją polskich władz było również nienadużywanie instrumentu unijnego. W ocenie Rzecznika nie jest jasne, w jaki sposób zgodne z procedurą skorzystanie z programu mogłoby stanowić jego nadużycie. Ministerstwo podkreśliło, że nie jest właściwe do oceny kwestii ewentualnej możliwości uzyskania zwrotu kosztów za bilety zakupione na loty repatriacyjne. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, że inne kraje członkowskie UE takie jak Niemcy, Czechy czy Belgia korzystały z UCPM już w marcu¹, co mogło spowodować poczucie nierównego traktowania u polskich podróżnych. Nie bez znaczenia powinien być również fakt, że właścicielem PLL LOT jest Polska Grupa Lotnicza, w której 100 % udziałów posiada Skarb Państwa.

Mając na uwadze powyższe, działając w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2020 r., poz. 627), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie i wskazanie, czy planowane jest stworzenie systemu rekompensat dla osób, które poniosły koszty lotów

¹ Zob. https://ec.europa.eu/echo/news/coronavirus-new-round-repatriations-eu-citizens-civil-protection-mechanism_en.

repatriacyjnych. Proszę również o informację, ile lotów w ramach akcji #LotDoDomu zostało zorganizowanych z wykorzystaniem środków z UCPM oraz o wskazanie czy do KPRM kierowane są skargi obywateli, którzy skorzystali z akcji.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/